

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 50

Din data de 22.01. 2014

Dosar nr.: 323/2013

Petiția nr.: 2167/26.03.2013

Petent: P E A

Reclamat: S C T

Obiect: Refuz acces gratuit la un eveniment cultural, unei persoane cu dizabilități.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. P E A, jud. Caraș - Severin

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. S C T jud. Caraș Severin.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Refuz acces gratuit la un eveniment cultural unei persoane cu dizabilități.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Prin intermediul citației cu nr. 2167/22.04.2013 a fost citată petenta pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 13.05.2013, la sediul CNCD. La termen, petenta nu s-a prezentat.

3.3. Prin intermediul citației cu nr. 2905/22.04.2013 a fost citată partea reclamată, pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 13.05.2013, la sediul CNCD. La termen, partea reclamată nu a fost prezentă

3.4. Prin intermediul citației cu nr. 4068/14.06.2013 a fost recitată petenta pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 01.07.2013, la sediul CNCD. La termen, petenta nu s-a prezentat

3.5. Prin intermediul citației cu nr. 4068/14.06.2013 a fost recitată partea reclamată, pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 01.07.2013, la sediul CNCD. La termen, partea reclamată nu a fost prezentă.

IV. Susținerile părților

Susținerea petentei

4.1.1. Petenta susține că deține un certificat de încadrare în grad de handicap accentuat, și potrivit legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap , art. 21, alin.4, lit. a, adultul cu handicap grav sau accentuat, precum și persoana care îl însoțește beneficiază de gratuitate pentru biletele de intrare la spectacole.

4.1.2. Petenta a afirmat că dl. S care se ocupă de vânzarea biletelor la teatru în Caranșabeș, refuză să-i ofere bilete gratuite la spectacolele susținute la Casa de Cultură, deși știe că domnia sa deține un certificat de handicap.

4.1.3. Petiționara susține că s-a prezentat la biroul dnei S C T, care este administratorul societății ce vinde biletele, cu o cerere prin care își solicită drepturile legale, prezentând de asemenea ca și dovadă a gradului de handicap copia legitimației de transport care specifică și gradul de handicap accentuat.

4.1.4. De asemenea, aceasta susține că dna. S C, a analizat cererea și legitimația de transport, întrebând-o de când deține certificatul și ce grad de handicap are, pentru că arată foarte bine și nu crede că petenta are un handicap. Petenta susține că reclamata a amenințat-o că se va interesa dacă într-adevăr are această dizabilitate, petenta considerând acest fapt o umilință și o discriminare la adresa sa, discuția având loc în prezența unei terțe persoane.

Susținerea reclamatei

4.2.1. Reclamata susține că Societatea Gugulania ART SRL prestează de la data de 01 decembrie 2012, serviciile aferente unei agenții teatrale pentru manifestările culturale care se desfășoară în sala de spectacole din Caranșebeș, încă de la început petenta și o persoană însoțitoare au beneficiat de gratuitate la spectacolele la care a solicitat acest drept.

4.2.2. Reclamata precizează că la sfârșitul lunii februarie 2013, la solicitarea petentei, a primit ca de fiecare dată, două bilete ce asigurau intrarea gratuită în sala de spectacole. Reclamata susține că , cu puțin timp înainte de începerea piesei de teatru, la intrare s-au prezentat două tinere care pretindeau să intre în sală cu biletele pe care le primise petenta, singura persoană din oraș care solicitase acest gen de bilete. Reclamata susține că acest gen de bilete nu sunt transmisibile, iar tinerelor le a fost refuzat accesul în sală.

4.2.3. De asemenea, aceasta precizează că ulterior, când s-au scos la vânzare bilete pentru o altă piesă de teatru, petenta a solicitat alte două bilete iar dl. SG i-a subliniat că biletele acordate anterior au fost înstrăinate de beneficiarul de drept, însă petenta nu a recunoscut că ar fi transmis biletele altor persoane. Mai mult, reclamata precizează că petenta este singura persoană care a solicitat și a beneficiat de această gratuitate.

4.2.4. Reclamata susține că după o jumătate de oră de la discuția cu dl S G, petenta a revenit la sediul societății însă de această dată în calitate de angajat al Biroului Control Comercial din cadrul Primăriei Caranșebeș, solicitând spre verificare documentele de funcționare ale punctului de lucru ale societății. Reclamata precizează că deși punctul de lucru funcționează din 2011 nu a fost niciodată verificat , și consideră că nu este nici moral nici legal să încerci să –ți rezolvi problemele personale făcând uz de funcția pe care o deține.

4.2.5. Aceasta susține că petenta a urcat la biroul acesteia prezentându-i acesteia pentru prima dată, o copie a Certificatului de handicap și o cerere scrisă pentru eliberarea biletelor gratuite. Reclamata susține că a studiat certificatul cu atenție și a întrebat-o pe petentă ce handicap are, precizându-i că arată bine în sensul unui compliment.

4.2.6. Reclamata a menționat faptul că cererea primită de la petentă a prezentat-o spre aprobare dl.N V, directorul Teatrului de Vest din Reșița, care a aprobat cererea cu mențiunea “în limita locurilor disponibile”. Cu toate acestea , petenta a primit din nou bilete gratuite și la aceea reprezentație, ulterior nu a mai solicitat intrare gratuită și nu a mai participat la nici un spectacol.

4.2.7. Reclamata nu consideră că prin atitudinea sa și a societății au adus umiliri, înjosirii sau alte prejudicii petentei, chiar dacă aceasta nu a recunoscut că a înstrăinat biletele gratuite, doar, la un moment dat a precizat că “poate mama le-o fi dat”

4.2.8. Reclamata menționează că terța persoană care a asistat la discuție este secretara Casei de Cultură “George Suru” din Caranșebeș.

V. Motivele de fapt și de drept.

În fapt, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), reține din petiție refuzul accesului gratuit la un eveniment cultural unei persoane cu dizabilități

În drept, raportat la obiectul petiției, Colegiul Director al CNCD are în vedere dispozițiile art.2 alin.1 din OG nr.137/2000, republicată privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare. Astfel articolul în speță dispune că „Potrivit prezentei ordonanțe, prin **discriminare** se înțelege orice deosebire,

excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Față de aceste aspecte, reclamata **S C T**, prin punctul de vedere depus în prezenta cauză, precizează că la sfârșitul lunii februarie 2013, la solicitarea petentei, a primit ca de fiecare dată, două bilete ce asigurau intrarea gratuită în sala de spectacole. Reclamata susține că, cu puțin timp înainte de începerea piesei de teatru, la intrare s-au prezentat două tinere care pretindeau să intre în sală cu biletele pe care le primise petenta, singura persoană din oraș care solicitase acest gen de bilete. Reclamata susține că acest gen de bilete nu sunt transmisibile, iar tinerelor le-a fost refuzat accesul în sală. Reclamata precizează de asemenea că, ulterior, când s-au scos la vânzare bilete pentru o altă piesă de teatru, petenta a solicitat alte două bilete, iar dl. S G i-a precizat că biletele acordate anterior au fost înstrăinate de beneficiarul de drept, însă petenta nu a recunoscut că ar fi transmis biletele altor persoane. Reclamata precizează de asemenea că petenta este singura persoană care a solicitat și a beneficiat de această gratuitate.

1. Raportat la **fondul** petiției, **Colegiul** reiterează că un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un **criteriu interzis**. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant, în circumstanțe similare sau comparabile. Or, **discriminarea directă** presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu: origine rasială sau etnică, religie, etc). Din acest punct de vedere discriminarea directă presupune o **legătură de cauzalitate** identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau unul dintre criteriile

cuprinse în norma juridică și individualizate la persoana care este supusă discriminării.

2. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al O.G. 137/2000, republicată, în particular, prin utilizarea sintagmei „**pe bază de**”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, „*pe bază de...*”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (*tratamentul diferențiat*) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (*origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, etc.*) invocat de către reclamant (**petent**), constituie un factor relevant sau determinant, în acțiunea sau inacțiunea imputată pârâtului (**reclamatului**).

3. Astfel, **natura discriminării**, sub aspectul ei **constitativ**, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată. Același raționament este aplicabil și în cazul **discriminării indirecte**, astfel cum este prevăzut în art.2 alin.3 din O.G. 137/2000, republicată, cu precizarea că **raportul de cauzalitate este indirect**, și cu atât mai mult în cazul **hărțuirii**, așa cum este reglementată în art.2 alin.5 al ordonanței mai sus menționate. În cazul hărțuirii, **raportul de cauzalitate este direct**, iar acest aspect rezultă din însăși formularea dată de legiuitor, în speță „*comportamentul pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convongeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.*”

4. Astfel, Colegiul trebuie să analizeze, din întreg probatoriul depus în cauză, măsura în care poate fi reținut un **raport de cauzalitate direct sau indirect** între faptele imputate și un eventual criteriu invocat, respectiv existența unui raport de analogie sau comparabilitate între persoane în privința cărora s-a indus un tratament mai puțin favorabil.

5. Cât privește **probatoriul**, în cauza Coleman vs. Attridge Law, Steve Law, cât și în cauza Centrum Voor Gelijkheid van Kansen en Voor

Racismebestrijding vs. Firma Feryn NV, Curtea Europeană de Justiție a arătat că, **potrivit principiului inversării sarcinii probei**, revine reclamantului (nă petentului) sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise. Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină pârâților din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, pârâții ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman ECJ, C-303/06, hotărârea din 17 iulie 2008, cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding vs. Firma Feryn NV, C-54/07, hotărârea din 10 iulie 2008). În mod similar, potrivit **art.20 alin.6 din O.G. 137/2000**, republicată, *„Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea, îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare ”*. Simpla analiză a textului mai sus prezentat, ne duce la constatarea faptului că articolul în speță prezintă două situații/teze, ce sunt într-o strânsă relație, respectiv **prezumția simplă** de discriminare ce rezultă din depunerea unei petiții și a unui probatoriu minim, și, pe de altă parte, teza a II a art.20 alin 6, prevede obligația de **răsturnare a sarcini probei**, ce incumbă părții reclamate, respectiv de a dovedi, prin orice mijloc de probă, că cele prezentate în petiția introductivă de procedură în fața CNCD, nu sunt fapte de discriminare sau că acestea au o justificare obiectivă.

6. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul Director al CNCD observă că petenta față de pretinsa faptă de discriminare nu depune un probatoriu elocvent, care să indice Colegiului existența, unui tratament discriminatoriu . Cu atât mai mult, Colegiul Director reține că partea reclamată

depune probatoriu (punct de vedere) din care nu reiese faptul existenței unui tratament diferențiat.

7. Față de aspectele mai sus evidențiate, Colegiul Director urmează a reține că în speță, **faptele prezentate în petiție, nu se confirmă.**

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Faptele sesizate nu pot fi confirmate.
2. Clasarea dosarului.
3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.
4. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita.

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC

BERTZI THEODORA – Membru

HALLER ISTVAN - Membru

LAZĂR MARIA - Membru

ANAMARIA PANFILE - Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Hotărâre motivată și redactată de către: Anamria PANFILE

Cristina VASILE

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.